

2014 február Esszé

Fischer Iván: A kulturált hatalomról

A kulturált hatalom pártatlan. Nincsenek kedvencei, nincsenek elvei, céljai, kivéve azt az elvet, azt a célt, hogy kultúra legyen, éljen, virágozzék. Mert felismeri, hogy ha a kultúrát támogatja, az embereket szolgálja. Ezért a kulturált hatalom távolságot tart. Nem dönt, nem kezdeményez. Nem a művészt támogatja, hanem a közönségét.

A kulturált hatalomnak nincsenek ellenségei se. Felismeri a kultúra hatalmát, mert felismeri, hogy a kultúrának sincsenek ellenségei. A kultúra ugyanis megértő. Nem a rossz emberi tulajdonságokra mutat rá, nem vádol, nem pellengérez. Hanem kutatja, vizsgálja, megéri azokat a rugókat, amelyek a rossz tulajdonságokhoz vezetnek.

A színész, aki a gazemberséget választó Ill. Richárdot játssza el, a gyilkos Otellót vagy a gonosz tanácsokat adó Jágót, nem haragot akar maga, illetve szerepe ellen kelteni. Hanem megértést. Az okok, lelki rugók feltárását.

Csodálatos a kultúra hatalma. José Antonio Abreu Venezuelában csodát tett: 1975-ben létrehozta az El Sistema mozgalmat: azóta félmillió gyereket emelt ki a nyomor és kábítószer világából, hangszereket adott a kezükbe, megmentette őket. Azt hiszik, ez álmodozás? Nézzék meg, mi történt Venezuelában.

De nem kell messzire mennünk: Kodály is csodát tett: Békéstarhoson bebizonyította, hogy nincs botfülű gyerek. Utána megtanított egy egész generációt, az én szerencsés generációm, énekelni.

Ha a kulturált hatalom pártatlan, távolságot tart, nem dönt, nem választ, akkor hogyan fedezi fel az igazi hatalmas missziójú tanítókat, Abreut, Kodályt?

Ne fedezze fel. Ne keresse a nagy szellemeket. Ne hozzon létre se udvari művészeket, se kormánybiztosokat. Ne szervezzen fesztiválokat, külföldi magyar évadokat, hivatalos eseményeket. Semmit.

Viszont segítsen, hogy a művész és közönsége megtalálhassák egymást. Hozzon létre olyan kedvezményeket, támogatási formákat, támogatott helyeket, intézményeket, lehetőségeket, ahol ez a találkozás megtörténik.

A nagy tanítók ugyanis türelmesek. Nem kell őket kinevezni, belekezdenek a munkába maguktól is. De érdemes odafigyelni, meglátni a nagy eredményeket. A kulturált hatalom észreveszi, és előbb-utóbb felkarolja az Areuhoz, Kodályhoz hasonló nagy tanítókat, mert örül hallatlan sikerüknek, eredményeiknek.

Lebegjen szeme előtt a kultúra szeretete, de szeresse azt a távolból, átengedve a találkozás, egyesülés örömét a közönségnek.

A kulturált hatalom a távolból, mosolyogva segít. Az tölti el örömmel, ha a kultúra hatalma terjed, árad, segít, gyógyít, felemel.

Kapcsolódó írások:

1. **Markó Béla: Az önzetlen hatalomról** A XX. század meghatározó politikusának, Winston Churchillnek az életrajzát lapozgattam...
2. **Fischer Mária: Csendben, hófehéren** Fischer Mária Csendben, hófehéren Lépést váltani késő. Utolérem a...
3. **Fischer Mária: Szilvesztert keresik** Fischer Mária Szilvesztert keresik Szilvesztert keresik, déltájt, ünnep után....
4. **Mit tehet itt és ma egy értelmiségi? – Tessék nekiállni! – Fischer Ivánnal beszélget Rádai Eszter** – Nemrég egy interjúban arról beszélt, hogy afféle kétlaki életet...

Cimkék: **Fischer Iván**